

PROJEKTNAPLÓ

„Együtt egymásért a zene és a tánc világában”

Határtalanul!

2014.június 02. – június 06.

PREMIER MŰVÉSZETI SZAKKÖZÉPISKOLA ÉS SZAKISKOLA

Nyertes pályázatunk címe: „Színes kavalkád a zene és a tánc világában”

A Projekt száma HAT-14- 02- 0090

A támogató: Emberi Erőforrások Minisztériuma

Lebonyolítója: Emberi Erőforrás Támogatáskezelő

A támogatás összege: 1 992 000 Ft

A pályázat célja: A magyarországi és külhoni fiatalok között személyes kapcsolatok kialakítása, a határon túli magyarsággal való kapcsolatok, ismeretek bővítése, továbbá a Nemzeti Összetartozás alapvének a megvalósítása. Fontos továbbá, hogy megismerjük e csodálatos vidék legszebb tájait, megismerkedjünk irodalmi és kulturális emlékeivel. Így felejthetetlen tudást és élményeket szerezzünk e néhány nap alatt.

2014.09.21-én az előkészítő órát megelőzően szülői értekezletet tartottunk, melynek során a szülők a kirándulással kapcsolatban, minden részletre kiterjedően, pontos tájékoztatást kaptak, valamint kiosztásra került a teljes programmal kapcsolatos írásbeli tájékoztató is.

Előkészítő órák

Amikor megtudtuk, hogy az vajdasági kirándulásra készülhetünk, mindenki nagy lelkesedéssel fogott hozzá a munkának. Tudtuk, hogy lesznek előkészítő óráink, ahol nemcsak a tanáraink szerepelnek, hanem mi is aktív részesei leszünk az órának. Átismételtük Vajdaság történelmét, felidéztük a tanultakat és vállaltuk kiselőadások készítését, amit a kiránduláson mondtunk el. Sokan közülünk PowerPoint bemutatók segítségével varázsolták közelebb Vajdaság gyönyörű tájait, nevezetességeit. A trianoni békediktátum hatásait ismertették meg velünk tanáraink. Bemutatókat néztünk meg vajdasági magyarok életéről. A Vajdasághoz kapcsolódó zenetörténeti ismereteinket bővítettük. Észak-bánsági népdalokat énekeltünk. Csoportban is dolgoztunk, így mindenkinek jutott feladat, senki sem maradt ki a gyűjtőmunkából. Az indulás előtti héten vetélkedőt rendeztünk **„Ki tud többet a Vajdaságról?”** címmel.

Az előkészítő órát két részletben tartottuk meg:

2014.10.15. 14:00-16:30 és 2014.10.16. 14:00-16:30.

1. Vajdaság bemutatása prezentációval, projektnapló kiosztása.
2. A kirándulás részletes programját, Vajdaság etnikai összetételét, a magyarság lélekszámát, a történelmi közös múltat, az országhatárok kialakulásának okait beszéltük meg. Megbeszéltük a viselkedési szabályokat, szükséges felszerelést, vállalásokat.

2014.10.21 - én az előkészítő tevékenység kapcsán vetélkedőt rendeztünk, melynek témája a Vajdaság. Tájékozódás a térképen, történelmi, irodalmi ismeretek alkalmazása teszt formájában, keresztrejtvény megoldása, Vajdaság térképének kirakása puzzle formában, néphagyományok, legendák.

Első nap

Hétfőn reggel izgalommal és kíváncsi várakozással érkeztünk iskolánk elé, a gyülekező helyre. Mindenki nagy bőrröndökkel érkezett, rögtön látszott, hogy semmit nem akartunk otthon hagyni. Tanáraink indulás előtt mindent utoljára még ellenőriztek.

A busz egyenesen a magyar-szerb határ felé vette az irányt. Az autóbusz vezetője kedvesen köszöntött bennünket.

Mire igazán belemelegedtünk a beszélgetésbe, már a határ közelében jártunk. Egyre több telefon csörrent meg, jelezve, hogy új adóállomáshoz csatlakozott a készülék. Egy gyors útlevél és személyigazolvány ellenőrzés után már folytathattuk is utunkat Szabadka felé.

A magyar – szerb határon már várt minket az idegenvezetőnk, aki végigkísért bennünket a Vajdaság legcsodálatosabb helyein.

Első utunk Szabadkára vezetett. **Szabadka** Szerbiában, a Vajdaság északi részén, az Észak-bácskai körzetben, Magyarország déli határától 10 km távolságban. Az Észak-bácskai körzet adminisztratív központja. Újvidék mögött a Vajdaság második legnépesebb városa, lakosainak száma 97 910, a környező településekkel együtt megközelíti a 150 000 főt. A város a vajdasági magyarok, a vajdasági horvátok és bunyevácok szellemi, kulturális és politikai szervezeteinek központja, valamint számos

nemzetiségi nyelven működő közép- és felsőfokú oktatási intézménynek is otthont ad.

Majd Zentán voltunk. **Zenta** Szerbia, illetve a Vajdaság Autonóm Tartomány északi részén fekszik, a Tisza jobb partján, 42 km-re a szerb-magyar határtól délre. A község legészakibb pontja az északi szélesség 45 fok 47 percén található. Zenta domborzati és vízrajzi adottságai igen kedvezőek, nem véletlenül vált jelentőssé. Ugyanilyen kedvezőek a közlekedési feltételei is, illetve a kapcsolatteremtési lehetőségei a környező vidékekkel. A jégkorszak folyamán az északi szelek által képződött vastag löszrétegeken az utóbbi évezredek folyamán a kontinentális éghajlatnak köszönhetően kialakult a füves puszta, a Tisza mentén a bokorfüzes, az árterületen pedig a nádas mocsárvilág sajátos életközössége. Ma a város határának legnagyobb része szántóföld, kert. Csupán a Tisza-menti ártéri erdők és a régi árterek maradványaiként számon tartott nádasok, mezők, legelők és szikesek szimbolizálják az egykori természetes környezetet. A XX. század második felében az urbanizálódás, az iparosodás és az egyéb környezetkárosító jelenségek hatása mindinkább érezhető a község területén.

Zenta községhez közigazgatásilag további négy falu jellegű település tartozik: Felsőhegy, Bogaras, Tornynos és Kevi. A városhoz tartozó, de azon kívül eső terület és a falvak területe körzetekre oszlik. A városon kívüli terület 8, Felsőhegy 6, Bogaras 4, Tornynos 6 és Kevi pedig 6 körzetre van osztva.

A 2002. évi népszámlálás szerint Zenta községnek 25568 lakosa van (Felsőhegy 1926, Bogaras 724, Tornynos 1766, Kevi 887 lakos), amelyből 20302-en laknak a városban. A község lakosságának 81% magyar 9% szerb, 10%-a pedig egyéb nemzetiségű.

Fáradtan, de élményekkel tele érkeztünk Adára, ahol a szállásunk volt. Itt azonban még nem ért véget a napi program. Először szálláshelyeinken a csomagjainkat helyeztük el.

Majd vendéglátóink vacsorával, nagy szeretettel vártak bennünket. Az esti program máris a gyakorlás elkezdésével folytatódott, ahol bemutatták nekünk a hagyományos népviseletet, majd a helyi táncokat is.

Második nap

A második napon reggeli után először Adán néztünk szét. A magunkkal hozott könyvcsomagot és ajándékot átadtuk. Megnéztük az iskolát. Az iskola diákjai nagy szeretettel fogadtak bennünket. Az iskola igazgatója mesélt nekünk az ottani diákokról, az iskolai életről és szokásokról, majd ezt követően rövid városnézésre indultunk.

Megcsodálhattuk délután a Vajdaság Dél-bácskai körzetében, **Óbecse** községét.

A Vajdaság szívében, Bácska keleti részén, a Tisza jobb partján fekszik. Jellegzetes Tisza-parti kisváros a bácskai „zsíros” termőföldek közepén, Zentától 40 km-re délre.

Újvidék város Szerbiában, a Vajdaság Autonóm Tartomány székvárosa és a Dél-bácskai körzet adminisztratív központja. A város Bácska és Szerémség határán, a Duna bal partján, a Tarcal-hegység északi lejtőin fekszik.

Manapság Szerbia második legnagyobb városa Belgrád után. Vajdaság 1,9 milliós lakosságának közel egyötöde él itt, lakosainak száma a környező településekkel együtt, a 2011-es népszámlálás adatai szerint 341 625 fő. Soknemzetiségű város: szerbek, magyarok, horvátok, szlovákok, svábok és ruszinok is élnek itt.

Újvidék ma a szerb ipar és pénzügy egyik legfontosabb központja, valamint Vajdaság egyetemi, tudományi, oktatási, egészségügyi, politikai és közigazgatási központja. Sok hazai és nemzetközi ipari, kulturális, tudományi és sportrendezvénynek a házigazdája, valamint a múzeumok, galériák, könyvtárak, színházak és mozik városa.

Újvidék a 1970-es évek végétől a szerb underground élet központja. Több neves punk és new wave zenekar indult innen a jugoszláv időkben. Napjainkban aktív színházi élet is folyik a városban.

A városban működik a Szerb Nemzeti Színház .Az újvidéki Szerb Nemzeti Színháznak is van opera társulata. A városban működik még az Újvidéki Színház is, amelyet a köznyelvben általában "Magyar Színház"-ként emlegetnek, mivel az előadások itt magyar nyelvűek.

A városban több szórakozóhely is várja a bulizni vágyókat. A Laza Telečki utca a szórakozóhelyeiről híres, de akadnak még jó bulik Péterváradon is. Minden év júliusában a Péterváradi vár ad helyet az Exit nevű nemzetközi fesztiválnak, melyre ezrével özönlenek a látogatók Európa szerte.

Harmadik nap

Törökbecse város és község Szerbiában, a Vajdaságban, a Közép-bánsági körzetben.

Óbecsével átellenben, a Tisza bal partján fekszik Bánátban. A ma már a település részét képező **Aracs** (Vranjevo) egykor önálló település volt. **Törökbecse**, Becse nevét 1332-1337. évi pápai tizedjegyzék említette először, tehát már ekkor egyházas hely volt, és 1342-ben már vára is fennállt a Tisza szigetén. 1386-ban Zsigmond brandenburgi őrgróf, a későbbi Zsigmond király, ideiglenesen Losonczy István fiainak, Lászlónak és Istvánnak adományozta. A 15. század elején a rác despoták birtokába került. István rác despotától örökségképen Brankovics Györgyre szállt, aki 1440-ben Geszti Mihály fiának Lászlónak adta zálogba, azonban még ez évben I. Ulászló király elvette tőle és a Thallócziaknak adta. I. Ulászló halála után újból Brankovics György birtoka lett, akitől 1450-ben az országgyűlés rendeletére Hunyadi János elfoglalta. A Tisza szigetén épült Becse 1440-ben már városi kiváltságokkal rendelkezett és egyben vámos hely is volt, 1442-ben pedig már Torontál vármegye a közgyűléseit is itt tartotta. 1451-ben a vár és a város is újból Brankovics György birtokába került, aki azt hét évvel később, 1458-ban átadta Szilágyi Mihálynak, aki pedig ismét visszaadta a despotának. A vár és a város ezután Mátyás király birtokába került, 1492-1493-ban a Vingárti Geréb család formált jogot hozzá, amiért azután a Szokolyiakkal perbe is keveredett.

Becse a török hódoltság alatt sem pusztult el. Az 1717-es kincstári összeírásban a becskerekai kerület községei között, 20 lakott házzal szerepelt. 1782-ben a Szissányi család kapta adományként Törökbecsét. A Szissányi család 3 leány tagját Rohonczy Lipót ezredes, gróf Leiningen Károly tábornok és Urbán Gyula vette el, így lett itt birtokos gróf Leiningen-Westerburg Károlyhonvédtábornok, az aradi vértanúk egyike, aki Szissányi Elizt vette nőül. 1849. április 24-én határában verte vissza Perczel a Teodorovics vezette osztrák-szerb sereget. 1886-ban egy nagy tűzvészben a helység egyharmada leégett; 1893-ban pedig kolerajárvány pusztított a településen.

1910-ben 7647 lakosából 5287 magyar, 168 német, 2094 szerb volt. Ebből 5091 római katolikus, 2200 görögkeleti ortodox, 224 izraelita volt.

A trianoni békeszerződés előtt Torontál vármegye Törökbecsei járásához tartozott.

Törökbecséhez tartozott Borjas tanya és Szentkirály tanya is.

Aracs, Vránova vagy Frányova, a Tisza bal partján feküdt. Ősi neve *Aracsa* volt. Az 1332-1337. évi pápai tizedjegyzék is e néven említette, ekkor már egyháza is volt.

1370-ben Erzsébet özvegy királyné Szent Miklós tiszteletére itt ferencrendű kolostort alapított. Ennek érdekes romjai a Deveszilye dűlőben ma is láthatók.

1422-1450 közötti oklevelek is *Aracsa* néven említették, 1422-ben pedig már vásáros hely is volt.

1440-ben Becse várához tartozott, és egy 1441 körüli, a becsei vár tartozékait felsoroló oklevél, a városok köze számította.

Aracs az egész középkorban a becsei vár sorsában osztozott. A 15. század közepén Torontál vármegye közgyűléseit is gyakran tartotta itt.

1551. szeptember 25. előtt Mehemet beglerbég elfoglalta Aracsot, majd a török hódoltság alatt elpusztult.

Az elpusztult falutól északkeletre eső területen szerbek telepedtek le, a kik néhány házból álló telepüket Vránovának (Varjas) nevezték.

1697-ben a zentai győzelem után mikor e vidék is felszabadult a török hódoltság alól, a Csernovics patriarchával bevándorolt szerbek közül is mind

többen telepedtek le Vránován. Majd mikor 1717-ben, gróf Mercy tábornok a temesvári bánságot szervezte, a tartomány védelmére és a közlekedés lehetővé tételére hat katonai századvidéket alakított, melyek egyike Vránova volt. De mivel a helység a Tiszától távol feküdt, a vránovai szerb polgármilíciát 1726-ban átköltöztették az elpusztult becei vár és a Baktó között fekvő magaslatra, és az új telepet baktói katonai őrállomásnak nevezték.

A Határőrvidék feloszlásakor a bácsmegyei Becséről, Péterrévéről és Moholról számosan költöztek Vránova községbe, melynek lakossága annyira gyarapodott, hogy a századvidék középpontja lett "Franovaer Compagnie" néven.

1766-1768-ban, a német és szerb bánsági határőrezredek felállításakor sokan elköltöztek Vránováról, melyet a polgárosított tiszai járásba osztottak be. A temesvári bánság Magyarországhoz való visszacsatolása előtt, a szerb nép vezérei mindent elkövettek a régi századvidékekhez tartozott katonai községeknek, a magyar vármegyék fennhatóságától való függetlenítéséért. Így keletkezett 1774-ben a Nagyikindai kiváltságos kerület, melynek Vránova is kiegészítő része lett.

1806. január 31-én országos vásárok tartására nyert szabadalmat, majd 1817 augusztus 1-jén a kerülethez tartozó többi községgel együtt kiváltságlevelet nyert.

A 18. század végén a törökbecsei uradalom a Sissány család kezére jutott, ez időtől egyre több magyar telepedett le Vránovára, és 1786-ban már 60 katolikus magyar élt itt. Számuk az 1820-1840 közötti években a szegedvidéki, bácskai és marosi iparosokkal, hajóácsokkal és molnárokkal egyre gyarapodott, 1830-tól pedig a magyarok iskolát is tartottak fenn.

1876-ban a nagyikindai kerületet Torontál vármegyéhez került, Vránovát a törökbecsei járáshoz csatolták.

1888-ban a helység nevét *Aracs*-ra változtatták.

A település római katolikus plébániája 1881-ben keletkezett, temploma 1904-ben épült. A szerb egyház egyidős a balkáni szerbek beköltözködésével. Templomuk 1796-ban épült.

1910-ben 9163 lakosából 2299 magyar, 6753 szerb volt. Ebből 2351 római katolikus, 6790 görögkeleti ortodox volt.

Csúrog település Szerbiában, a Vajdaságban, a Dél-bácskai körzetben, Zsablya községben.

Zsablyától 10 km-re északra, Bácsföldvártól 8 km-re délre, a Tisza jobb partja mellett, a Sajkásvidék északi részén fekszik.

Csúrog Árpád-kori település. Nevét már 1238-ban *Churlach* (Csurlak) néven említette egy oklevél, IV. Béla ekkor adományozta a fehérvári kereszteseknek a szaracénok által lakott falut vásárjövédelmével és Becsének tiszai révével együtt.

1254-ben *Csurug* néven volt említve és ekkor Henrik comesé lett, aki aztán 1289-ben András zathai várnagynak adta cserébe, ennek valkómegyei, Szilmező nevű birtokáért.

1325-ben Gerechi Gotthard özvegye a bácsi káptalan előtt Chorug, Bekuskereki és Dal nevű birtokait örökre átengedte vejének, Torhusi Miklósnak.

1332-1337. között neve szerepelt a pápai tizedjegyzékben is Churuk, majd 1338-1342. között Charug néven.

1363-ban Gerechi Gotthard Margit és Klára nevű leányai osztottak meg Csurog, Bekuskereki és Dal nevű birtokaikon.

A karlócai béke után a település a határőrvidék része kisebb módosulásokkal 1873-ig.

1910-ben 10 196 lakosából 6685 szerb, 2490 magyar és 228 német volt.

A trianoni békeszerződésig Bács-Bodrog vármegye Zsablyai járásához tartozott.

Az 1942-es „hideg napoknak” kb. 800 szerb áldozata volt.

1944. végén, a délvidéki vérengzések során a szerbek megtorlása több mint 3000 magyar és német áldozatot követelt. Az életben hagyottakat (nők, gyerekek, öregek) a járeki táborba terelték, ahol tovább folytatódott a népirtás. Házaikba 1945 után boszniaikolonistákat (telepeseket) telepítettek. Ebben az évben a római katolikus templomot is lerombolták.

A túlélő hozzátartozók minden évben összegyűlnek a helyi egykori sintértelepnél ahova elföldelték a 3000 szerencsétlen ártatlant, hogy elhelyezzék a megemlékezés virágait, amit aztán másnapra szétdobálnak, széttaposnak, jelezve, hogy a magyaroknak még sírjukban sincs nyugtuk.

2014-ben született meg az a szerbiai rendelet, amely eltörölte a Csúrog, Zsablya és Mozsor települések magyar lakosságának kollektív bűnösségét kimondó jogszabályt. A rendeletre mintegy hetven évet kellett várnia a helyieknek. A magyar kormány üdvözölte a döntést, amelyet a szerb-magyar megbékélés fontos állomásának nevezett.

Negyedik nap

Reggeli után ismét ellátogatunk partneriskolánkba ahol az iskola diákjaival és tanáraival szakmai összegzést készítettünk a találkozásról. Számba vettük, hogy a közös munkák és szakmai tapasztalatok mennyire szolgálták a diákok fejlődését, milyen egyéb nem csak szakmai előnyökkel jártak.

Partneriskolánkban az ebéd elfogyasztása után az új barátságok és az összetartozás emlékére ismét bemutatjuk az előző este óriási sikert aratott produkciónkat. Ezt követően fájó búcsút veszünk az iskolától, valamint újdonsült barátainktól, és hazaindulunk rengeteg élménnyel és tapasztalattal gazdagodva.

Hazafelé rövid kirándulást teszünk **Nagykikindába, majd Magyarkanizsára.** Élményekkel telve indulunk Békéscsabára.

A buszon a diákok memoárt készítenek az út és az együtt töltött idő hasznosságáról. Reményeink szerint az utazás nem pusztán szakmai szempontok alapján lesz értékelhető, hanem a diákokban felerősíti a nemzeti összetartozás felemelő érzését is. Reméljük, hogy az itt született barátságok hosszú távon is működni fognak.

Reményeink szerint az utazások nem pusztán szakmai szempontok alapján lesz értékelhető, hanem a diákokban felerősítette a nemzeti összetartozás felemelő érzését is. Reméljük, hogy az itt született barátságok hosszú távon is működni fognak. A késő esti órákban érkeztünk haza.

Határtalanul! Értékelő óra

2015. március 27-én tartottuk meg a négy napos vajdasági tanulmányi kirándulást lezáró értékelő óránkat. Előzetes feladatként vállaltuk, hogy a kiránduláson készített képeinkből prezentációkat készítünk. Az út során rengeteg fényképet készítettünk. Kiosztottuk egymás közt, ki melyik nap programját dolgozza fel. Így ismét átéltük az öt nap élményeit. Visszagondoltunk arra, hogy milyen izgatottan vártuk az indulást, mennyire tetszettek a programok, milyen jól éreztük magunkat. Fórum keretén belül beszélgettünk az út során szerzett tapasztalatokról.

Kérdőívet töltöttünk ki azzal kapcsolatban, hogy mennyire voltunk megelégedve a kirándulás előkészítésével, programokkal, a szállással és az étkezéssel.

Szállásunkon megismerhettük a délvidékiek vendégszeretetét. Ingyencségnek számított a csipkebogyóból készített tea. A hosszú út ellenére szívesen vettünk részt vacsora után a számunkra rendezett táncházban. Amikor a kinti magyarokkal beszélgettünk, kihangsúlyoztuk a nemzeti összetartozás fontosságát.

Utunk élményeit megosztottuk élménybeszámoló keretén belül iskolánk diákjaival és egy témanapot is rendezünk, ahol prezentációval egybekötött egész napos rendezvény várta iskolánk tanulóit.

Határtalanul! Bemutató óra

2015. április 1-jén a tanulmányi kiránduláson részt vevő tanárok és diákok bemutató órát tartottak az iskolánk itthon maradt diákjainak. Levetítettük a tanulmányi kirándulásról készített prezentációkat és élménybeszámolót tartottunk az útinaplónk segítségével a négy napos kirándulás eseményeiről.

Elmondtuk, hogy milyen szívesen fogadtak bennünket. Visszaemlékeztünk, hogy milyen finomságokkal vártak az iskolában minket. Nagyon az idegenvezetőnk, aki végig fenntartotta figyelmünket az érdekes beszámolóival és játékos feladataival.

Határtalanul!

Témanap

2015. április 3.

A pályázat célja: A magyarországi és külhoni fiatalok között személyes kapcsolatok kialakítása, a határon túli magyarsággal való kapcsolatok, ismeretek bővítése, továbbá a Nemzeti Összetartozás alapelvének a megvalósítása.

A kirándulást projektmunka kísérte végig, melynek első szakaszában előkészítő órákon a vajdaság történelmével, kultúrájával kapcsolatos ismereteinket bővítettük. Most pedig a projekt zárásaként témanapot rendeztünk a nemzeti összetartozás jegyében.

1. óra

Történelmi háttérként egy bemutatót néztünk meg a Trianoni döntéssel kapcsolatban. Közös program délelőtt: a „Határtalanul!” pályázat keretében a Vajdaságba utazott diákok tartottak élménybeszámolót PowerPoint bemutató segítségével, melyen bemutatták az általuk bejárt helyeket.

2. óra Vajdaság népművészete: prezentációval egybekötött előadás a Délvidék népművészetéről, hagyományairól.

3. óra

Táncház a tornateremben

4. óra

Tornateremben feladatokat oldottak meg tanulóink

1. Puzzle
2. Feladatlap: Ki tud többet Vajdaságról?
3. Vajdasági mondák felolvasása és dramatizálása

Forgószínpadszerűen váltották egymást a helyszíneken az osztályok tanulói. Párhuzamosan az iskola diákjai a kijelölt termekben vettek részt a programokon. Egyes állomások 30 percesek voltak. A szünetek megtartása után az osztályok a következő állomásra vonultak tanáraik útmutatása szerint. 8 helyszínen zajlottak a programok.

Irodalmi, történelmi témájú helyszíneken szerepelhettek tanulóink és művészeti iskola révén nem maradhatott el az éneklés és a táncos foglalkozás sem.

A program zárásaként iskolánk diákjai a Nemzeti összetartozás – Határtalanul! Téma nap keretében közelebb jutottak az egykori Magyarország természeti és kulturális örökségéhez.

Köszönjük, hogy részt vehettünk az ismeretekben bővelkedő és élményekben gazdag HATÁRTALANUL szép utazáson, a NEMZETI összetartozás jegyében.

„ Mi, magyarok így szétszaggatva, a világban szétszóródva is Egy lelki haza gyermekei vagyunk, és felelősek vagyunk egymásért.”

Tamás Gábor